

РЕШЕНИЕ

№ 210

гр. Варна , 02.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на тридесет и първи май,
през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Даниела Ил. Писарова

при участието на секретаря Албена Ив. Янакиева
като разгледа докладваното от Даниела Ил. Писарова Търговско дело №
20213100900113 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по общия ред на ГПК.

Производството е образувано по искова молба на БАНКА ДСК ЕАД, ЕИК 121830616, София срещу ОГН. Т. ИГН., ЕГН *****, Варна, за установяване, че ответникът дължи на банката следните суми, за които е издаден изпълнителен лист по ЧГД №4290/2019г. по описа на ВРС, а именно: **48 376.21 лева –главница** по договор за кредит; **2 152.18 лева – договорна възнаградителна лихва** за периода от 15.12.2017г. до 26.07.2018г.; **177.98 лева – лихвена надбавка** за забава за периода от 13.12.2017г. до 26.07.2018г.; **120 лева – такса** изискуемост съгласно т.16 от договора за кредит ведно със законна лихва върху главницата от 27.07.2018г. до окончателното плащане. Претендират се и сторените разноски.

С допълнителна молба от 16.03.2021г. ищецът е отстранил нередовността на исковата молба. Съдът прецени, че същата отговаря на изискванията на чл.127 и чл.128 ГПК и производството по същата е допустимо. Предмет на установяване е вземане на банката –кредитодател по отношение на длъжника –кредитополучател, за което е издадена заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист по ЧГД №4290/2019г. на 51 състав на ВРС; срещу издадената заповед е постъпило възражение от длъжника в срока по чл.414 ГПК като заявителят е упражнил в срок потестативното си право да предяви иск за установяване на вземането със сила на пресъдено нещо, считано от 17.02.2021г. – с искова молба вх. №3496/23.02.2021г., за която е уведомен заповения съд на същата дата.

Ищецът твърди, че въз основа на договор за кредит от 15.06.2017г. е

предоставил на ОГН. Т. ИГН. от гр.Варна кредит за текущо потребление в размер на **50 000 лева**, със срок на издължаване до 2027г. Твърди, че сумата е била изцяло усвоена от кредитополучателя. Последният е допуснал забава в плащане на кредита, считано от м.12.2017г. като до м.07.2018г. не е плащал никаква част от вноските. Това е дало основание на банката да обяви кредита за предсрочно изискуем, което същата твърди, че е сторено по реда на чл.47 ГПК чрез нотариус Хр.Г., на 20.07.2018г. Твърди се подадено заявление по чл.417 ГПК на 27.07.2018г., по което е образувано ЧГД №4290/2019г. на ВРС, по което са издадени заповед за изпълнение и изпълнителен лист срещу длъжника, за идентични суми на посочените в исковата молба. По листа и заповедта е образувано изп.дело №112/2019г. на ЧСИ Н.Д., рег.№807 в КЧСИ. По заповедното дело е постъпило възражение от длъжника на 09.07.2019г., поради което са дадени указания за предявяване на иска по чл.422 ГПК.

В исковата молба се твърди, че договорът за кредит е сключен при действие на Общи условия и погасителен план, приложен към делото.

В срока по чл.131 е **постъпил отговор**, с който ответникът чрез пълномощника си адв.Л.П. **оспорва иска**. Оспорва обстоятелството, че са били налице основанията за обявяване предсрочната изискуемост по договора за кредит, оспорва верността на извлечението от сметката на ответника при банката, оспорва се уведомяването на длъжника за обявената предсрочна изискуемост, тъй като покана –уведомление не е получавана от длъжника. Оспорват се констатациите на нотариуса в констативен протокол от 13.07.2018г. както и вписванията в счетоводните книги на банката, обективирани в извлечението по заповедното дело. Претендира се неоснователност на иска и отхвърлянето му ведно с присъждане на адв.възнаграждение при условията на чл.38, ал.2 ЗАдв.

В съдебно заседание ищецът чрез ю.к.М. поддържа исковете; не оспорва проекто доклада на спора, обективиран в определение №396/09.04.2021г.

Ответникът чрез адв.Л.П., оспорва иска и поддържа отговора на исковата молба; не оспорва изготвения доклад на спора.

Съдът, въз основа твърденията и възраженията на страните, събраните доказателства, ценени в съвкупност и по вътрешно убеждение, намира за установено **следното от фактическа и правна страна:**

Не се спори, че между страните е сключен договор за кредит за текущо потребление от 15.06.2017г., съгласно който БАНКА ДСК ЕАД е предоставила на ответника ОГН. Т. ИГН. кредит в размер на 50 000 лева със срок на издължаване 120 месеца, считано от усвояването по посочена разплащателна сметка на кредитополучателя. Към договора е подписан погасителен план за заплащане на месечни вноски, вкл. главница и лихва, до 15.06.2027г. с месечен падеж 5 число на месеца. Съгласно договора, кредитът се олихвява с променлив лихвен процент от 6.05% годишно или 0.02% на ден, формиран от стойността на 6 месечния Софибор 0.326, който при

отрицателна стойност се приема за „0“ и фиксирана надбавка от 5.724%, съгласно предоставен пакет частно банкиране на банка ДСК ЕАД. При загубване преимуществата на частното банкиране, потребителят следва да заплаща фиксирана надбавка от 13.124%. /стандартен променлив лихвен процент, приложим по стандартни потребителски кредити/. Съгласно договора, този процент се променя с промяната на Софибора съгласно реда и сроковете в ОУ към договора. В никакъв случай крайният лихвен процент не може да пада под преференциалната надбавка.

Съгласно т.8 от договора, ГПР по договора за кредит е 7.13% като този процент подлежи на промяна при предпоставките от ОУ, неразделна част от договора съгл.т.17 от същия.

Предвидено е заплащане на такси по договора съгласно Тарифа на банката.

Към договора за кредит са приложени по делото и Общите условия на банката за предоставяне на кредити за текущо потребление. /на л.9 и сл. по делото/ Съгласно т.7.3.2 от ОУ, при промяна на лихвения процент на кредитополучателя се предоставя актуализиран погасителен план. В общите условия е посочен начин на изчисляване на договорения лихвен процент по съответния кредит. Общата сума, която кредитополучателят дължи е посочената в погасителния план главница на кредита и разходите по т.9.1 от ОУ. Съгласно приложения погасителен план, месечната вноска е в размер на 574.86 лева като включва част от главницата, договорна лихва /намаляваща/ и месечна такса от 18.50 лева. Съгласно плана, общата сума на вноските за периода на действие на договора възлиза на 69 087.80 лева.

Съгласно т.18 от ОУ, при забава в плащането на месечната вноска, от дена, следващ падежната дата, частта от вноската – главница се олихвява с договорен лихвен процент, увеличен с надбавка от 10 % пункта. Съгласно т.18.2, при забава повече от 90 дни, целият непогасен остатък от главницата става предсрочно изискуем и се олихвява с договорения лихвен процент и с надбавката от 10 пункта. След предявяване на молбата за събиране на вземането, остатъкът от главницата се олихвява със законна лихва по чл.86 ЗЗД. Кредиторът има право да превърне кредита в предсрочно изискуем и при кое да е от условията по т.19 от ОУ. Изискуемият кредит се отнася в просрочие и се олихвява по реда на т.18.2. Съгласно т.20, таксите за принудително събиране на вземането, платени от кредитора, са за сметка на кредитополучателя и с тях се увеличава дългът.

Към договора за кредит е сключен и договор за залог на вземане на кредитополучателя от посочена разплащателна сметка в Банка ДСК ЕАД от същата дата 15.06.2017г. /л.16/

Съгласно приложеното към заявление по чл.417 ГПК извлечение от сметка по договора за кредит от 15.06.2017г., сключен с ОГН. Т. ИГН., на 20.07.2018г. е настъпила изискуемостта на цялото задължение по договора

поради „забава в плащането на дължими вноски и обявяване на предсрочна изискуемост“. Обективирани са 8 бр. неплатени вноски, считано от 05.12.2017г. до 05.07.2018г. в общ размер на 4 419.21 лева. Общо дължимата сума към този момент е 50 528.39 лева, от които 48 376.21 лева главница; 2 152.18 лева договорни лихви за периода от 05.12.2017г. до 26.07.2018г.; 177.98 лева обезщетение за забава от 13.12.2017г. до 26.07.2018г. В извлечението е включено и задължение за заплащане от кредитополучателя на 120 лева заемни такси /по т.15 от договора/ и разноски за държавна такса от 1016.53 лева.

Представени са доказателства за заплатените от банката такси за образуването принудително изпълнение по ИД №112/2019г. на ЧСИ Н.Д., рег. №807 в КЧСИ, Варна – уведомление до взыскателя и операционна бележка за плащане на такса от 160 лева по сметка на ЧСИ.

По делото /на л.40 и сл./ са приложени книжата, свързани с връчване уведомление на кредитополучателя за предсрочната изискуемост на договора за кредит, извършено чрез ЧСИ рег.№892 Х. Г., с район на действие Варна. Видно от същите, адресатът е търсен на двата известни постоянен и настоящ адрес като постоянният адрес в *****, съвпада с посочения в договора за кредит от длъжника както и с адреса по месторабота – ОСТ Трейдинг. Не е извършено лично връчване, тъй като лицето не е открито на адресите, но длъжностно лице при ЧСИ е извършило залепване на уведомление на място и пускане на екземпляр от същото в пощенска кутия на адресите. Не е установен и работодател на посочения адрес. ЧСИ е изготвил Констативен протокол за връчването на 13.07.2018г., а заявлението за издаване на заповед по чл.417 ГПК е депозирано пред ВРС на 27.07.2018г. /след изтичане на 2 седмици/

По делото е изслушана Съдебно-счетоводна експертиза /на л.107 и сл. по делото/, която не е оспорена от страните и се кредитира от съда като обективно дадена. От същата се установява, че съгласно приложения договор за кредит от 15.06.2017г. и движението по разплащателната сметка, посочена в договора, на длъжника е предоставена сумата от 50 000 лева, т.е. същата е реално усвоена на датата на договора 15.06.2017г. Титуляр по сметката е именно кредитополучателя О.Т., а основание за захранване на посочената разплащателна сметка е „усвояване на кредит за текущо потребление“. /т.1 и т.2 от ССЕ/ В Приложение №2 към заключението са обозначени извършените от длъжника плащания по договора за кредит като съобразно същите са погасени вноски за периода от 05.07.2017г. до 05.11.2017г., общо 2 774.33 лева, от които главница в размер на 1 623.79 лева и лихва в размер на 1 150.54 лева. Според заключението, няма данни за извършени плащания след 06.11.2017г. Към датата на обявяване на предсрочната изискуемост на кредита, просрочени се явяват 8 бр. вноски, посочени в т.4, на л.6 от ССЕ. Неплатени са всички вноски след 05.12.2017г. Съгласно тези изчисления, вещото лице сочи непогасена главница /вкл.предсрочно изискуема/ в размер на 48 376.21 лева. Размерът на неплатената редовна договорна лихва възлиза

на 2 152.18 лева съгл.Приложение №3, с отразени промени на Софибора. Размерът на лихвената надбавка от 10%, за периода от 13.12.2017г. до 26.07.2018г. е 177.98 лева. Към датата на подаване на заявлението, разносните на банката възлизат на следните суми: 120 лева. Според заключението, промяна в лихвения процент е извършвана съгласно Общите условия на два пъти – на 15.07.2017г. и на 15.01.2018г. поради промяна в прилагания индекс. Това е отразено в таблицата на л.110 по делото, към т.11 от ССЕ. Кредитът е олихвяван с преференциален лихвен процент /ПЛП/ до 20.07.2018г. /датата на преоформяне на кредита в предсрочно изискуем/, т.е. с отстъпка от 7.40%, а от този момент е стандартния 13.287%. Това е фиксираната стандартна надбавка съобразно договора за кредит като кредитополучателят е ползвал пакет Частно банкиране и преференцията в размер на 7.40%, съобразно който прилаганата надбавка възлиза на 5.724% до 20.07.18г. /преоформяне в предсрочно изискуем/

Въз основа на горната фактическа установеност съдът достига до следните **правни изводи** по същество на спора:

Предявен е иск от кредитодател срещу кредитополучател по договор за кредит за текущо потребление, за установяване на вземане, основано на договора, за което вземане банката се е снабдила със заповед за незабавно изпълнение съгласно чл.417 ГПК. Предявеният иск е допустим съобразно особените изисквания на чл.415 вр.чл.422 ГПК /издадена заповед за идентични суми, постъпило възражение от длъжника и своевременно предявяване на иска/.

Ответникът не оспорва наличието на договор за кредит както и усвояването на сумата по същия в размер на 50 000 лева. Тези обстоятелства се установяват и от приложения договор ведно с Общите условия към същия и погасителен план, така и от изслушаната счетоводна експертиза. /л.107/

Защитата на ответника се свежда до оспорване наличието на предпоставките за обявяване предсрочната изискуемост на кредита и уведомяването на длъжника за това съобразно изискването на чл.60, ал.2 ЗКИ и т.18 от ТР №4/2013г.

Както заповедта за изпълнение, така и исковата претенция са основани на изявление на кредитора за отнемане спрямо длъжника преимуществото на срока преди изтичане действието на договора за кредит поради неизпълнение на съществените му условия за заплащане на погасителните вноски, предвидено като основание в самия договор – чл.18 от Общите условия към договора.

Съобразно договора, същият има действие до 15.06.2027г. като задължението на кредитополучателя е разсрочено съобразно погасителен план, на 120 месечни погасителни вноски. Ищецът по иска твърди, че поради неизпълнение и неплащане на 8 бр. погасителни вноски, считано от 05.12.2017г., банката е обявила предсрочната изискуемост на цялото

задължение, считано от 20.07.2018г. Тази дата предхожда подаването на заявлението по чл.417 ГПК, от БАНКА ДСК ЕАД, на 27.07.2018г., първоначално пред СРС.

От заключението на ССЕ се установява безпротиворечиво, че е налице спиране на плащанията по кредита към м.12.2017г. Няма извършени плащания по договора за кредит по разплащателната сметка на длъжника за периода след 06.11.2017г. Към 20.07.2018г. са просрочени 8 бр. погасителни вноски по плана, посочени от вещото лице в т.4, които съвпадат с тези от извлечението на банката в заповедното производство. Неплатени са всички вноски дължими след 05.12.2017г.

Въз основа на горното съдът намира за установено основанието на т.18 от ОУ към договора за кредит, съобразно което "при допусната забава в плащанията на главница и/или лихва над 90 дни, целият непогасен остатък от главницата става предсрочно изискуем и се олихвява с договорения лихвен процент и надбавка от 10%". Съгласно същата разпоредба, когато законът го изисква, тези последици настъпват след уведомяване на клиента на посочения от него адрес за кореспонденция. /съгл.т.18.2 от ОУ/ Съгласно т.14 от договора за кредит, е постигнато съгласие, че всички съобщения, уведомления и покани във връзка с договора ще се считат получени от кредитополучателя, ако са изпратени на посочения от последния адрес и липсва уведомяване за неговата промяна.

Съгласно мотивите към т.18 на ТР 4/2013г. по тълк. дело № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, в хипотезата на предявен иск по чл.422 ГПК, за вземане, произтичащо от договор за банков кредит, с уговорка, че целият кредит става предсрочно изискуем при неплащането на определен брой вноски или при други обстоятелства и кредиторът може да събере вземането си без да уведомява длъжника, вземането става изискуемо с неплащането или настъпването на обстоятелствата, след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост. Правото на кредитора следва да е упражнено преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, като предсрочната изискуемост има действие от получаване от длъжника изявлението на банката, че прави кредита предсрочно изискуем, ако към този момент са настъпили уговорените в договора за банков кредит предпоставки, обуславящи настъпването ѝ. В хипотезата на "предсрочна изискуемост" кредиторът се позовава на отклонение от обичайното развитие на правоотношението досежно изискуемостта на вземанията, предвидено от закона и уговорено в договора в негова полза, с цел обезпечаване срещу недоброевестност или неплатежоспособност на длъжника. Изгубването на преимуществото на срока не ползва длъжника, а единствено кредитора, поради което и по правилата на чл.154 ГПК, той носи тежестта за доказването. Исковия процес по реда на чл.422 ГПК е фаза на заповедното производство, инициирано със заявление за издаване заповед за изпълнение, с приложенията към което заявителят - ищец следва да установи не само

ликвидността, но и изискуемостта на вземането си.

В случая съдът намира за установено както основанието за обявяване на предсрочната изискуемост на задължението по договора, така и изискването на чл.60, ал.2 ЗКИ за уведомяване на длъжника, предвидено като задължително условие за настъпване ефекта на изискуемостта на цялото вземане по договора съгл.т.18 от ТР. /цит.по-горе/

Видно от договора, кредитополучателят е посочил като адрес за кореспонденция с банката този в *****. Адресът и липсата на изявление за промяната му, отправено към кредитора, тълкувани ведно с уговорките в т.14 от договора и т.13.5 и т.18.2 от ОУ, сочат на изпълнение на задължението на банката да уведоми длъжника за промяната в срока за изпълнение. Поканата до длъжника е изпратена чрез ЧСИ Хр.Г., рег.№892, с район на действие ОС-Варна /на л.36 и сл. по делото/ Длъжникът е уведомен за задълженията си и за отнемане на разсрочването им по два кредита, от които единият е процесният от 15.06.2017г., за сумата от 50 000 лева. Към съобщенията е приложен и Констативен протокол на ЧСИ, изготвен на 13.07.2018г., обективиращ извършените процесуални действия от длъжностно лице при ЧСИ. От същите се установява, че длъжникът е търсен трикратно на два адреса – постоянен и настоящ адрес, от които единият – настоящият адрес - съвпада с посочения по договора за кредит в *. Освен това, от протокола се установява издирване на адрес по месторабота, който в случая съвпада с настоящия адрес на длъжника. Установява се залепване на уведомление по реда на чл.47 ГПК и на двата известни адреса на длъжника – на настоящия и на постоянния в *, още на 02.05.2018г. Липсата на фактическо връчване на лицето, поради неоткриването му на адресите, не води до нередовност на връчването, стига да са изпълнени изискванията на ГПК. Съдът достига до извод за съобразяване разпоредбата на чл.47 ГПК вр. чл.18 и чл.43 от ЗЧСИ. ЧСИ по възлагане на кредитора е извършил връчване на съобщение при спазване изискванията на чл.47 ГПК чрез залепване на уведомление и пускането му в пощенска кутия, при трикратно посещение на адреса. Начинът на удостоверяване на връчването на документа е поставен в зависимост от избора от кредитора способ за уведомяване, какъвто би могъл да бъде уговорен и в договора между страните. При липса на уговорка в договора относно връчване на кореспонденция, връчен редовно от външна страна и съответно достигнал до длъжника е документ, който му е предаден лично или на негов пълномощник срещу подпис или по възлагане от нотариус (чл.50 ЗННД) или от частен съдебен изпълнител (чл.43 и чл.18 ЗЧСИ). При връчване по възлагане в посочените случаи се прилагат правилата на ГПК като отказът за получаване или отсъствието от адреса по чл.47 ГПК се удостоверяват от длъжностното лице, а съобщенията се считат за връчени.

Не на последно място, съобразно договора и ОУ, неразделна част от същия, страните са постигнали съгласие като адрес на кореспонденция да се счита посоченият по договора при липса на промяна. Независимо от

предвиденото в договора, в т.14.2, уведомяване на посочения по договора адрес на длъжника чрез куриерска фирма или пощенска служба, съдът намира, че изборият от кредитора начин на връчване – чрез ЧСИ, дава големи гаранции за фактическото връчване на уведомлението, тъй като приложими са правилата на чл.38 и сл. ГПК, а извършеното от длъжностно лице /чл.43 ЗЧСИ/ връчване се ползва с официална удостоверителна сила. С оглед на изложеното, съдът намира, че макар фингирано, на длъжника е връчено уведомление за обявяване на предсрочната изискуемост, пораждащо задължение за пълния размер, който би се дължал при настъпване на крайния срок на договора.

Доколкото приложим към процесното правоотношение се явява ЗПК и ЗЗП /пар.13, т.1 от ДР на ЗЗП/ и съобразно служебното задължение на съда да следи за наличие на неравноправни клаузи в потребителски договори, какъвто безусловно е настоящият договор, съдът следва да извърши тази преценка, независимо от липсата на възражения в отговора на исковата молба. Уговорките по договора за кредит от 15.06.2017г. не противоречат на императивните защитни разпоредби от цитираните по-горе нормативни актове. Разпоредбите на договора са ясни, точни и пълни. Уговореният ГПР е съобразен с обичайните размери по подобен вид договори. Промяната на договорната лихва е извършена единствено поради промяна в стойността на 6- месечния Софибор, което е изрично предвидено в ОУ и в договора /т.7.3/ Липсва друга промяна на лихвената ставка, предприета по усмотрение на УС на банката.

Промяната в стандартната фиксирана надбавка по кредита, която е 13.124% е била уговорена първоначално при преференциални условия за длъжника по пакет Частно банкиране. Същият е ползвал отстъпка от 7.40%, или е прилагана надбавка в размер на 5.724% към променливата компонента, зависима от пазарния индекс –Софибор. Това е било до момента на настъпване условията за отнемане преференциалната надбавка поради неизпълнение условията по договора, което е сторено с обявяване предсрочната изискуемост на кредита след 20.07.2018г. Тъй като претенцията за договорна лихва е ограничена във времето до обявяване матуритета на договора, то и промяната в стандартната лихвена надбавка не се е отразила върху претенцията, предявена до 26.07.2018г. /заповедното производство е образувано на 27.07.2018г./ Освен това, промяната в приложимия преференциален лихвен процент в стандартен се дължи на поведението на длъжника и неизпълнение условията по договора, в частност по пакета Частно банкиране.

Съгласно разпоредбата на чл.143 ЗЗП, законодателят е обявил за неравноправна всяка уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. За да се прецени дали конкретна клауза по договора отговаря на критериите на закона, тя трябва да бъде формулирана по ясен и недвусмислен начин, както и потребителят

предварително да е получил достатъчно конкретна информация как търговецът на финансови услуги може едностранно да промени цената. Следователно, изрично задължение на банката е в условията, при които предоставя на потребителя конкретния банков продукт да се съдържат кумулативно два елемента –методиката /метод/ за изчисляване на съответната лихва и предпоставките за нейната промяна по времедействие на договора.

Методът на изчисляване на съответния лихвен процент, трябва да съдържа ясна и конкретно разписана изчислителна процедура, посочваща вида, количествените изразения и относителната тежест на всеки от отделните компоненти – пазарен индекс и/или индикатор. Поради това и предвид правната характеристика на договора за кредит, безспорна е необходимостта от постигнато между страните съгласие за начина на формиране възнаграждението на кредитодателя, т.е. относно конкретната формула за определяне на възнаградителната лихва - съществен елемент от съдържанието на този вид банкова сделка. От тук следва, че методиката за изчисление на лихвата се явява елемент от договора за кредит, което само по себе си изключва възможността същият да бъде едностранно променен от кредитодателя след сключване на кредитния договор, независимо дали се касае до фиксиран лихвен процент или до променлив такъв.

Когато потребителят не е получил предварително достатъчно конкретна информация относно това как кредитодателят едностранно може да промени цената на доставената му финансова услуга, за да може на свой ред да реагира по адекватен за интересите си начин, както и когато методологията, създадена от банката-кредитор, не са част от кредитния договор, кредитодателят не може да се счита за добросъвестен, а съответно клаузата ще е неравноправна съгласно по чл.143 ЗЗП. Тази недобросъвестност няма да е налице ако се установи правилото на чл.144, ал.3, т.1 ЗЗП, т.е. че изменението на цената се дължи на външни причини, които не зависят от търговеца или доставчика на финансови услуги, а са породени от въздействието на свободния пазар и/или от държавен регулатор. Посочването като част от съдържанието на договора на ясни и разбираеми критерии, при които цената на заетите парични средства може да бъде променена е законово задължение на банката, произтичащо от текста на чл.147 ЗЗП. То е гаранция за възможността кредитополучателят да предвиди както точните промени, които търговецът би могъл да внесе в първоначално уговорения размер на лихвата, така и да има предварителна осведоменост каква би била дължимата от него цена/месечна вноска. Правото на информация за цената на услугите е основно право на потребителя, респективно задължение на добросъвестния търговец е да даде на потребителя информация, позволяваща му да направи своя избор.

В случая, в чл.7 и сл. от Общите условия е посочен конкретен механизъм и условия за промяна на договорната лихва както и предвидено обявяването им на интернет страницата на банката, вкл. изготвяне на нов погасителен план към договора. Аналогично в чл.7 от договора за кредит също са предвидени условия за промяна на възнаградителната лихва. Същата

се формира от фиксирана надбавка, която по настоящия договор е уговорена като преференциална и променлив компонент, формиран от стойността на 6 месечния пазарен индекс Софибор като е предвидено двукратно в годината съобразяване флукутацията на индекса. Видно от конкретния договор, този пазарен индикатор се е снижавал, което се е отразило по аналогичен начин и на лихвения процент. /т.11 от ССЕ/ Посочено е ограничение в промяната чрез увеличаване на лихвения процент до стандартния променлив лихвен процент по потребителските договори в размер на 13.124%. /м този смисъл е предложение последно от т.7.1 от договора/

В случая не са ангажирани твърдения както и доказателства кредиторът да се е възползвал от правото си едностранно да увеличи лихвения процент, извън предвидените механизми и условия по договора. Увеличение на лихвения процент е извършено еднократно поради неизпълнение на условията за ползване на преференциален лихвен процент. Освен това, видно от текста на договора, общите условия и погасителния план, изрично са посочени размерите на ГПР, съобразени със законовите изисквания, обективизиран е и механизъм за изменението им в зависимост от обективни фактори, като липсва основание оспорените разпоредби да се считат за противоречащи на изискването за добросъвестност и водещи до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя, съобразно формулировката на чл.143 ЗЗП.

За пълнота, съдът намира, че клаузата за отпадане на преференцията в размера на възнаградителната лихва поради неизпълнение на длъжника, не може да бъде определена като позволяваща на търговеца да извърши незаконосъобразно едностранна промяна. Промяната е обусловена именно от действия на кредитополучателя, с което опровергава неравноправния □ характер. При определяне дължимия размер на договорна /възнаградителна/ лихва следва да се съобрази, че възнаградителната лихва представлява цената, която заемополучателят плаща на заемотателя за предоставените му парични средства, и тя е дължима за периода на ползването им. В случаите на отнемане преимуществото на срока, напр. при обявена предсрочна изискуемост, възниква задължение за заплащане на лихви със санкционен характер, но възнаградителна лихва след този момент не се дължи.

При действителност на договора и клаузите, релевантни за предявените претенции, съдът намира иска за установен по основание. С оглед на изслушаната по делото счетоводна експертиза се установяват размерите на отделните пера от предявения предсрочно изискуем дълг по договора за кредит, както следва: размер на непогасената главница в размер на 48 376.21 лева съгл.т.6 от ССЕ /съвпадащ с предявения/; размер на договорната лихва за периода на действие на договора е в размер на 2 152.18 лева /съвпадащ с предявения и съобразен с промените в Софибора/; размерът на лихвената надбавка за забава от 10% върху приложимия преференциален лихвен процент съгласно т.18.1 и т.18.2 и т.19.2 от Общите условия, вещото лице е изчислило на 177.98 лева /съвпадащ с предявения/; дължимата такса

съобразно т.16 от договора и т.6 от Тарифата на банката както и т.20 от ОУ е в размер на 120 лева. Предявеният установителен иск подлежи на уважаване в размерите, в които е заявен пред заповедния съд и обективизиран в издадената заповед за изпълнение.

Поради основателност на предявените вземания, върху същите се дължи и законната лихва, считано от подаване на заявлението на 27.07.2018г. до окончателното изплащане на задължението.

С оглед уважаване на исковете, в полза на ищеца се дължат сторените и претендирани с исковата молба разноси както за заповедното, така и за исковото производство. На основание чл.78, ал.1 ГПК и по аргумент на т.12 от Тълкувателно решение №4 от 18.06.2014г. на ВКС по тълк.д.№4/2013г. на ОСГТК, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените съдебно– деловодни разноси за заповедно производство в размер на общо 1 066.53 лева, от които 1 016.53 лева държавна такса и 50 лева ю.к.възнаграждение. В исковото производство страната също е претендирала разноси, които са установени и включени в списъка по чл.80 ГПК /на л.104/, както следва: заплатената държавна такса от 1016.53 лева, депозит за вещо лице в размер на 300 лева и ю.к.възнаграждение в размер на 150 лева, определено от съда съгласно чл.78, ал.8 ГПК и чл.26 от Наредбата за заплащане на правната помощ. Същите се дължат на страната съгласно чл.78, ал.1 ГПК.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните по т.дело №113/2021г. по описа на ВОС, ТО, че в полза на ищеца БАНКА ДСК ЕАД, ЕИК 121830616, София, съществува вземане от ответника ОГН. Т. ИГН., ЕГН *****, основано на договор за кредит за текущо потребление от 15.06.2017г., обявен за предсрочно изискуем, за следните суми, за които е издадена заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист по ЧГД №4290/2019г. по описа на ВРС, а именно: **48 376.21 лева – главница** по договора за кредит; **2 152.18 лева – договорна /възнаградителна/ лихва**, дължима за периода от 15.12.2017г. до 26.07.2018г.; **177.98 лева – лихвена надбавка** за забава за периода от 13.12.2017г. до 26.07.2018г. и **120 лева – такса** изискуемост съгласно т.16 от договора за кредит ведно със законна лихва върху главницата, считано от 27.07.2018г. до окончателното плащане, на основание чл.422 ГПК.

ОСЪЖДА ОГН. Т. ИГН., ЕГН *****, да заплати на БАНКА ДСК ЕАД, ЕИК 121830616, София, сумата от общо 1066.53 лева, от които 1016.53 лева държавна такса и 50 лева ю.к.възнаграждение за заповедното производство както и разноските за исковото производство, а именно: 1 016.53 лева такса за исковото производство, 300 лева депозит за

вещо лице и 150 лева ю.к.възнаграждение, на основание чл.78, ал.1 и ал.8 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 2 седмичен срок от връчване препис от решението на страните с въззивна жалба пред ВнАС.

Препис от решението да се връчи на страните.

Решението да се отрази и в регистъра по чл.235, ал.5 ГПК.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____